

РЕШЕНИЕ

№ 9868

гр. София, 25.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 80 състав,
в публично заседание на 13.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **3196** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ вр. чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на В. П. Г.-ЕГН-[ЕГН], с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] чрез адвокат С. Г., срещу Решение № 1040-21-98/22.02.2024 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град, с което е потвърдено Разпореждане № 214-00-7940-5 от 10.01.2024 г., издадено от Ръководител на осигуряването за безработица към ТП на НОИ – С. град, с което на основание чл. 54ж, ал. 1 от КСО вр. чл. 11, § 3, буква „а“ и чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) 883/2004 на жалбоподателя е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица по чл. 54а от КСО.

В жалбата се сочи, че процесното решение е постановено при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и в противоречие с материално-правните разпоредби, в несъответствие и с целта на закона. Искане за отмяна на атакуваното решение и потвърденото с него разпореждане и връщане на преписката на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО при ТП на НОИ – С. – град за ново произнасяне по същество в рамките на законоустановения срок. Претендират се и направените по делото разноси, включително адвокатски хонорар.

В съдебно заседание жалбоподателят Г. – редовно уведомен, не се явява, представлява се от адв. Г. с пълномощно по делото. Процесуалният представител на жалбоподателя поддържа жалбата и моли за отмяна на процесното решение. Претендира разноси, като представя и списък.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С. – град – редовно уведомен, представлява се от юрк. М. с пълномощно по делото. Последната сочи, че жалбата е неоснователна, недоказана и моли да бъде отхвърлена. Моли претендираният от пълномощника на жалбоподателката адвокатски хонорар да бъде намален съобразно тарифата по КСО. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП – редовно уведомена, не изпраща представител.

Административен съд – София – град, III отделение, 80- и състав, след преценка на събраните по делото доказателствата поотделно и в тяхната съвкупност намира за установено следното от фактическа страна:

Със заявление с вх. № 10111869 от 05.06.2023 г. жалбоподателят В. Г. е сезирал административния орган с искане за отпускане на парично обезщетение за безработица /ПОБ/ по реда и условията на КСО. Приложил е и заявление за удостоверяване на осигурителни периоди от друга държава членка на Европейския съюз /ДЧ на ЕС/ със СЕД U002 (по образец) и Декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65 (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004. Във въпросното заявление е посочено, че следва да бъдат удостоверени осигурителни периоди в И. от 11.11.2017г. до 01.06.2023г.

С разпореждане № 214-00-7940-1 от 13.06.2023г. на основание чл. 54г, ал. 4 от КСО е спряно производството по отпускане на ПОБ с мотиви: До потвърждаване на осигурителни периоди и доход по законодателството на И. и определяне пребиваването на лицето във връзка с прилагане на чл.65, параграф 2 от Регламент №883/2004г.

Чрез системата за електронен обмен на социално осигурителна информация /EESSI/ между ДЧ на ЕС и ЕИП е направено запитване със СЕД U001 /искане за осигурително досие/, СЕД U003 /искане за информация за заплата/ и структуриран електронен документ H005 /искане за информация за пребиваване/ до КИ на И..

На 22.06.2023 г. чрез EESSI от КИ на И. е получен структуриран документ U002 /осигурително досие/ и U004 /информация за заплата/.

С разпореждане № 214-00-7940-4 от 09.01.2024 г. е възобновено производството по заявление за отпускане на ПОБ. За да достигне до този извод упълномощеното лице за ръководител на осигуряването за безработица е отчело, че жалбоподателят е живял в И. за дълъг период от време, осъществявал е дългосрочна и стабилна трудова дейност за периода от 2017 г. до 2023 г. - 5 години, 6 месеца и 13 дни, в България няма подавани уведомления за сключени трудови договори с български работодатели след 2017 г. и не са подавани данни по чл.5, ал.4, т.1 от КСО за осигуряване в България.

На 10.01.2024г. на осн.чл.54ж, ал.1 от КСО, вр.чл.11, параграф 3, б.“а“ и чл.65, параграф 2 от Регламент 883/2004 е издадено обжалваното разпореждане № 214-00-7940-5 на длъжностното лице, с което е отказано ПОБ по чл. 54а от КСО. В цитираното разпореждане, като мотиви е посочено, че компетентна държава да прецени правото на обезщетение за безработица на жалбоподателя В. Г. е И., спрямо която той е придобил право на постоянно пребиваване, поради което изключението на чл.65, ал.2 от Регламент 883/2004 не следвало да се прилага.

Разпореждането е обжалвано пред директора на ТП на НОИ – С. – град, който с Решение № 1040-21-98 от 22.02.2024г. е отхвърлил жалбата и е потвърдил атакуваното разпореждане.

По делото по искане на жалбоподателя е разпитана като свидетел С. Г. - майка на Г.. От показанията на свидетелката се установява, че синът ѝ е работил около 5 години в

И., но през 2023г. е починал баща му, а неговият брат страдал от психично заболяване. Майката трудно се справяла сама и помолила жалбоподателят да се прибере, за да ѝ помага. Той пристигнал в България, но брат му също починал през септември същата година и това удължило престоя му в България, за да не остави майка си сама.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице, имащо правен интерес от оспорване и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е Решение № 1040-21-98/22.02.2024г. на директора на ТП на НОИ – С. – град.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117, ал. 1 от КСО – директорът на ТП на НОИ – С. – град. Същото отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК вр. чл. 117, ал. 3 от КСО, като съдържа всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването му. Оспореното разпореждане също е издадено от компетентен орган съгласно приетата по делото Заповед № 1015-21-244/15.09.2021 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град, с която са определени длъжностните лица, които да изпълняват функциите на административен орган по чл. 54ж, ал. 1 и ал. 3 и чл. 114 ал. 1-3 от КСО.

В административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения. По реда на чл. 117, ал. 3 от КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им, както е и в процесния случай.

Видно от административната преписка, не са събрани необходимите данни за определяне на държава по местопребиваване на жалбоподателя съобразно Регламент 883/2004 г. и Регламент 987/2009 г.-не е приложен отговор на Н005-искането за информация за пребиваване.

По отношение на спазването на материалноправните разпоредби следва да се има предвид следното: съгласно чл. 3 от Регламент (ЕО) 883/2004 г. разпоредбите му се прилагат към всички законодателства (по смисъла на чл. 1, § „л“) относно посочените клонове на социална сигурност (без обезщетения и помощи) в това число и относно обезщетенията за безработица (чл. 3, § 1, б. „з“).

По делото не е спорно, че жалбоподателят е гражданин на Република България, ДЧ на ЕС, поради което е и лице, спрямо което намира приложение Регламент (ЕО) № 883/2004 г. Република България като ДЧ на ЕС е длъжна да прилага европейските правила за координация на системите за социална сигурност на държавите членки на Съюза. Това са общите правила и принципи, които трябва да бъдат спазвани от всички национални органи, институции за социална сигурност и от съда при прилагането на националните закони. Към настоящия момент тези общи правила и принципи се съдържат в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004 г. за координация на системите за социална сигурност, в сила от 01.05.2010 г., както и в Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16.09.2009 г. за установяване на процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 г. С Регламент (ЕО) № 883/2004 г. са въведени материалноправните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите членки.

Спорът по делото е свързан с тълкуване на термина „пребиваване“. Легална дефиниция на понятието „пребиваване“ се съдържа в чл.1 параграф 3 б. „й“ от цитирания регламент – мястото, където лицето обичайно пребивава.

С Регламент (ЕО) 883/2004 г. са въведени материалноправните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите членки. Механизмът на координация на системите за социална сигурност, включващ и обезщетенията за безработица, се основава на четири основни принципа: определяне на приложимото законодателство; равенство в третирането; сумиране на периоди на заетост, осигуряване или пребиваване и износ на обезщетения. По отношение на обезщетенията за безработица общият принцип за определяне на приложимото законодателство е, че лице, упражняващо доходоносна дейност, следва да принадлежи към схемата за социална сигурност на държавата, на чиято територия е заето или самостоятелно заето.

Специални правила, представляващи изключения от общия принцип, че държавата членка по последна заетост като компетентна държава отговаря за предоставянето на обезщетения за безработица, са регламентирани в чл. 65 от Регламент (ЕО) 883/2004 г. В чл. 65, § 2 от регламента е посочено, че напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или самостоятелно заето лице е пребивавало в държава членка, различна от компетентната държава членка и което продължава да пребивава в тази държава членка или се завърне в тази държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка на пребиваване.

Елементите за определяне на пребиваването се съдържат в чл. 11 от Регламент ЕО № 987/2009 и се изразяват в преценката на продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави членки, положението на лицето, включително естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност и по-точно – мястото, където обичайно се упражнява тази дейност, постоянният характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост, жилищното положение на лицето, намерението на лицето и особено причините за преместването, които се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

Видно от оспореното решение от административният орган е приел, че Г. е упражнявал трудова дейност само в И. през периода 19.11.2017г. до 05.06.2023г.

В случая е налице завършен период на заетост с прекратен трудов договор и намерение за пребиваване в Република България на български гражданин и декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, § 2 от Регламент ЕО № 883/2004 г. Структурираният електронен документ Н006, който не е приложен по преписката, би удостоверил пребиваването на лицето само за периода на заетост във И.. Не са налице данни, от които да може да се направи извод за постигнато съгласие между институциите в България и Великобритания относно установяването на центъра на интересите на жалбоподателя.

В хода на производството се установи, че мотивите и конкретната преценка от страна на административния орган за определяне мястото на обичайно пребиваване на жалбоподателя не почиват на правилното тълкуване на цитираните по-горе правила. Г. е български гражданин, притежаващ лични документи, издадени от съответните институции на Република България и с постоянен и настоящ адрес в България. От събраните гласни доказателства се установява, че през 2023г. жалбоподателят се е прибрал в България, за да помага и живее с възрастната си майка, тъй като починал

баща му, а брат му бил психично болен и се самоубил /видно от представените документи/. От събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност съдът прави извода, че през цялото време на трудовата си заетост в И., жалбоподателят е демонстрирала трайното си намерение да живее именно в България, а не другаде. От показанията на свидетелката Г. се установява, че жалбоподателят е отишъл временно на работа в И.. Освен това, работейки там, същият е намирал време да се връща в родината си на около три-четири месеца. Следователно през целия период на престоя на Г. в И., центърът на интересите му е в България. В България живеят роднините му, тук е имуществото му, в родината си заплаща дължими данъци. Обстоятелството, че е бил принуден от житейската ситуация да замине да работи в чужбина за определен период, не би следвало да се тълкува в негова вреда и да му бъде отказано обезщетение за безработица.

Г. факти са напълно достатъчни за определяне на България като държава по пребиваване на жалбоподателя. В периода на заетост в И. последният е бил на територията на тази държава, но времетраенето на това пребиваване е било обусловено от съществуването на трудово правоотношение с посочената по-горе цел и не покрива критериите, въз основа на които се обосновава извод за "обичайно пребиваване". Според нормата на чл. 1, §3, б. "к" от Регламент (ЕО) № 883/2004 «престой» означава временно пребиваване.

Ето защо, неправилен е изводът на Директора на ТП на НОИ - С. град, че пребиваването на жалбоподателя е в И.. Нито административният орган, нито компетентната институция на И. са изследвали центъра на интереси на лицето и факторите, обуславящи „пребиваването“ на лицето по смисъла на цитираните регламенти. Дори административният орган не е изискал повторно СЕД Н006. Но дори и да беше получен отговор, това не е достатъчно за определяне на неговото пребиваване. Това е така, понеже пребиваването на В. Г. се определя основно от неговия "център на интереси", който несъмнено е в Република България.

В случая е налице завършен период на заетост с прекратен трудов договор и намерение за пребиваване в Република България на български гражданин и декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004г. Тези факти, установени с доказателствата по преписката водят до несъмнен извод, че заявлението за отпускане на обезщетение следва да бъде разгледано по същество със зачитане на осигурителния стаж и доход при определяне на обезщетението в държава членка на ЕС.

В контретния случай органите на ТП на НОИ С. град, не са преценили центъра на интересите на лицето въз основа на цялостна оценка на наличната информация относно релевантните факти, съгласно посочените в чл. 11, §1 от Регламент (ЕО) № 987/2009 критерии. Освен това в §2 от същия текст изрично е посочено, че когато съобразяването на различните критерии, основаващи се на приложимите факти, посочени в параграф 1, не води до постигане на съгласие между съответните институции, намерението на лицето, което произтича от тези факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето, се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

Съдът намира за неотнормимо към предмета на спора Определение от 24.03.2023 г. на Съда на Европейския съюз, постановено по дело С-30/22, на което се позовава ответника, като изцяло възприема аргументите на жалбоподателя. Според съдебната практика на Съда на Европейския съюз понятието „държава-членка, в която

пребивава“ трябва да се ограничи до държавата, в която работникът, макар и да е бил зает в друга държава-членка, продължава своевременно да пребивава и където се намира центърът на интересите му (Решение на Съда на ЕС от 17.02.1977 г. по дело C-76/76 *Silvani di Paulo v Office National de l'Emploi*). Ето защо, приложимото законодателство е това на държавата-членка по обичайно местопребиваване на жалбоподателя, на която държава той е и гражданин, а именно - законодателството на РБ. Република България се явява компетентната държава. Обезщетението за безработица правилно е било поискано по реда и при условията на действащото българско законодателство, в съответствие с приложимото европейско право.

В този смисъл е и т. 3 от Решение № УЗ от 12.06.2009г. на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност, съгласно която, ако при отсъствието на каквото и да е трудовоправно договорно отношение, дадено лице вече не поддържа никаква връзка с държавата-членка на заетост (например понеже трудовоправното договорно отношение вече е прекратено или срокът му е изтекъл), то се разглежда като напълно безработно в съответствие с член 65, §2 от посочения регламент, а обезщетенията се предоставят от институцията по местопребиваване.

Следва да се подчертае, че административният акт е постановен и в противоречие с целта на закона за солидарност при социалните фондове. Това е така, тъй като едно от основните съображения (№ 1 от преамбюла на Регламент (ЕО) № 883/2004) е, че правилата за съгласуване на националните системи за социално осигуряване се вписват в рамките на свободното движение на лицата и следва да допринасят за подобряване на жизнения им стандарт и условията за наемане на работа.

По горните съображения съдът намира жалбата за основателна, а обжалваното решение като материално незаконосъобразно следва да се отмени, а преписка следва да се върне на Директора на ТП на НОИ С.-град за произнасяне по заявление от 05.06.2023г. от В. П. Г. за отпускане на ПОБ по реда и условията на чл.54а от КСО, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

При посочения изход на спора, на основание чл. 143, ал. 1 АПК и чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК, на жалбоподателя се дължат сторените в производството разноси, които се констатираха в размер на 810.00 лева - заплатено адвокатско възнаграждение и ДТ. Съдът намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение не е прекомерно, на основание чл. 8, ал. 3 от Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и с оглед фактическата и правна сложност на спора и осъществения обем на предоставена процесуална защита.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София град, III отделение, 80 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-98/22.02.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-316/22.03.2024г. от В. П. Г. срещу Разпореждане № 214-00-7940-5 от 10.01.2024г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

ВРЪЩА делото като преписка на Директора на ТП на НОИ С.-град за произнасяне по заявление от 05.06.2023г. от В. П. Г. за отпускане на ПОБ по реда и условията на чл.54а от КСО, при спазване на задължителните указания по тълкуването и

прилагането на закона.

ОСЪЖДА Националният осигурителен институт да заплати на В. П. Г.-ЕГН-[ЕГН], с постоянен адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] сумата от 810 (осемстотин и десет) лева, представляваща сторените в производството разноски. Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в четиринадесетдневен срок от съобщаването на страните за неговото изготвяне.

СЪДИЯ: